

Nr 62.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1953/54 till vissa naturskyddsändamål; given Stockholms slott den 6 februari 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Sam. B. Norup.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen begäres för budgetåret 1953/54 ett anslag å 50 000 kronor till Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl. samt ett anslag å likaledes 50 000 kronor till Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 februari 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 219) har Kungl. Maj:t på min hemställan föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1953/54 beräkna dels till Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl. ett anslag av 40 000 kronor, dels till Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder ett anslag av 50 000 kronor. Jag anförde i samband därmed, att det ännu återstod att närmare överväga vissa frågor beträffande organisationen av naturskyddsverksamheten efter den nya naturskyddslagens ikraftträdande den 1 januari 1953. Därjämte förklarade jag, att jag avsåg att hålla särskilda överläggningar mellan berörda parter rörande dylika, då ännu icke lösta spörsmål.

Numera har de ifrågavarande spörsmålen behandlats inom departementet, bland annat i samband med att tillämpningsföreskrifter till naturskyddslagen utarbetats. Vidare har överläggningar rörande naturskyddsverksamheten hållits den 8 januari 1953 med företrädare för ett antal myndigheter och organisationer med naturskyddsuppgifter. Jag torde därför nu få återkomma med slutliga förslag till medelsanvisning för naturskyddsändamål under budgetåret 1953/54.

A. Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl.

Under denna anslagsrubrik har 1952 års riksdag för innevarande budgetår anvisat ett anslag av 40 000 kronor (prop. 113 och 188, JoU 40, r. skr. 414). Av de anslagna medlen avsågs 21 000 kronor skola utgå såsom bidrag till svenska naturskyddsföreningen. Därav beräknades 6 000 kronor för sista halvåret 1952, då äldre naturskyddslagstiftning alltjämt gällde, och 15 000 kronor för första halvåret 1953. Vidare skulle till vetenskapsakademien utgå 18 000 kronor, varav 13 000 kronor för sista halvåret 1952

och 5 000 kronor för första halvåret 1953. Återstoden, 1 000 kronor, förut-sattes icke bli tagen i anspråk, om den nya naturskyddslagstiftningen träd-de i tillämpning under budgetåret.

Av anslaget har för sista halvåret 1952 7 000 kronor disponerats av för-eningen och 14 085 kronor av akademien. För första halvåret 1953 har bi-dragsbeloppen uppgått till 14 000 respektive 5 000 kronor. Föreningens bi- drag för hela budgetåret har följaktligen utgått med det avsedda beloppet, 21 000 kronor. Härutöver har föreningen för år 1952 fått bidrag ur jakt- vårdsfonden med 25 000 kronor. I fråga om akademien har statsbidraget uppgått till sammanlagt 19 085 kronor, d. v. s. det har med 1 085 kronor överstigit det beräknade beloppet. Ökningen är föranledd av att bevaknings- kostnaderna för Muddus nationalpark stegrats på grund av höjning av ar- vodedet till vederbörande tillsynsman.

1. I skrivelse den 30 augusti 1952 redogör *svenska naturskyddsföreningen* för den organisation av föreningen, som den anser nödvändig för att kun- na fylla sin uppgift enligt den nya naturskyddslagstiftningen. Därjämte hemställer föreningen om statsbidrag för budgetåret 1953/54 med till sin verksamhet såsom speciellt naturskyddsorgan 127 340 kronor samt till sin övriga verksamhet 38 875 kronor, dock att från sistnämnda belopp skall av- räknas vad som kan komma att utgå i bidrag från jaktvårdsfonden. För- eningen framhåller vidare, att en avsedd övergång från kalender- till bud- getårsberäkning påkallar, att den erhåller jaktvårdsmedel särskilt för första halvåret 1953.

Vad angår organisationen erinrar föreningen till en början, att den enligt den nya lagstiftningen är det enda sammanhållande organet och den enda organisation, som har överblick över naturskyddet och natur- skyddsarbetet i vårt land. Uppenbarligen är det viktigt, att ett sådant organ är funktionsdugligt. Därjämte tarvas en fast lokal förankring genom lämpli- ga länsorgan. Med anledning härav har en delegation inom föreningen utar- betat ett utkast till nya stadgar för denna, vilket utkast preliminärt behand- lats av föreningens styrelse och vunnit dennas gillande. Rörande innehål- let i utkastet må här anföras följande.

Utkastet utgår ifrån att föreningens uppgift vid tillämpningen av natur- skyddslagstiftningen bör såväl organisatoriskt som ekonomiskt hållas skild från dess verksamhet i övrigt, till vilken hör naturskyddspropaganda och publikationsverksamhet ävensom medlemsvärvning och annan vanlig för- eningsverksamhet.

Verksamheten såsom allmänt sakkunnig naturskyddsinstitution skall under styrelsens överinseende centralt ledas av en intendent, som till sitt förfogande får en assistent samt nödig kanslipersonal. Lokalt skall inten- denten biträdas av särskilda länsombud, som om ej annat föreskrives bör ingå i länets naturskyddsnämnd. Under ombuden skall finnas ett lämpligt antal rapportörer. Vidare skall inrättas en central naturskyddsnämnd med uppgift att, i den mån så påkallas av föreningens styrelse, biträda vid ut- arbetandet av yttranden i mera svårbedömda eller eljest viktiga naturskydds- ärenden. Nämnden skall bestå av sju ledamöter, vilka jämte suppleanter skall utses av Kungl. Maj:t.

I fråga om föreningens övriga verksamhet framgår av utkastet, att denna

under styrelsens överinseende skall ledas av en sekreterare med biträde av en arkivarie och erforderlig kanslipersonal. Sekreteraren skall vara redaktör för föreningens publikationer ävensom svara för medlemsanskaffningen och föreningens ideella verksamhet i allmänhet. I den mån göromålen tillåter, skall han därjämte biträda intendenten i dennes verksamhet.

För att de lokala naturskyddsföreningarna skall känna sitt ansvar och göra sitt inflytande gällande har det ansetts lämpligt att inrätta ett särskilt organ, kallat förbundsrådet, för överläggningar om föreningens målsättning och propagandaverksamhet ävensom för utbyte av erfarenheter. Rådet skall därjämte välja föreningens styrelse. Dess ledamöter skall utses av dels lokalaföreningarna, dels riksföreningens enskilda medlemmar och dels av vissa organisationer, vilkas verksamhet berör naturskyddet. Därvid nämnes särskilt Samfundet för hembygdsvård, Folkrorelsernas rese- och semesterorganisation, Föreningen för skidloppningens och friluftslivets främjande i Sverige, Svenska fiskevårdsförbundet, Svenska jägareförbundet, Svenska orienteringsförbundet, Svenska scoutunionen, Svenska skogsvårdsföreningen, Svenska turistföreningen och Sveriges lantbruksförbund.

Beträffande kostnaderna för verksamheten utgår föreningen från att samtliga utgifter för den avdelning, som skall syssla med tillämpningen av naturskyddslagstiftningen, skall bestridas av statsverket. Medelsbehovet för ändamålet anges för nästa budgetår till 127 340 kronor. Härav beräknas 46 840 kronor till lön efter lönegrad 37 respektive 29 till indententen och assistenten samt 11 400 kronor till ett heltids- och ett halvtidsanställt kontorsbiträde. Eventuella pensionskostnader upptages till 12 000 kronor. Till resekostnader beräknas 3 500 kronor för intendenten och 2 000 kronor för assistenten samt till allmänna omkostnader 23 600 kronor, därav 10 000 kronor till nyanskaffning av inventarier. Vidare upptages till naturskyddsnämnden 3 000 kronor och till länsombuden 25 000 kronor.

Till närmare motivering av beräkningarna anför föreningen bland annat följande.

Det förut omförmälda stadgeutkastet utgår från att den del av föreningen, som skall syssla med tillämpningen av naturskyddslagstiftningen, skall organiseras så, att den vid behov kan flyttas ur föreningen och inpassas i ett ämbetsverk. Verksamheten bör på grund av dess självständiga och ansvarsfulla natur ledas av en person i byråchefs ställning. Tydligt är också, att lönen måste vara så hög, att en fullt lämplig person kan erhållas för uppdraget. Enligt föreningen är det nödvändigt, att innehavaren av befattningen har lägst docentkompetens och därjämte visar fallenhet för de med befattningen förenade praktiska uppgifterna. Å andra sidan är det emellertid uppenbart, att verksamheten icke kan få full omfattning från början. Ehuru starten är förenad med särskilda vanskligheter, kan det därför måhända väcka betänkligheter, att tjänsten omedelbart placeras så högt som i lönegrad 37. Föreningen framhåller med anledning därav, att tjänsten under alla förhållanden icke bör sättas lägre än laboratorsbefattning, d. v. s. i lönegrad 34, samt att möjligheten att få en fullt kompetent kraft för den krävande uppgiften måste säkerställas genom att ett särskilt tilläggsarvode skall kunna utgå med hänsyn till innehavarens personliga egenskaper.

I statförslaget har räknats med att befattningshavarna å ifrågakvarande avdelning skall pensioneras i statens pensionsanstalt. Om så sker är det måhända icke nödvändigt att i statförslaget upptaga pensionsavgifter.

För länsombuden beräknas allenast ett belopp av 25 000 kronor. Föreningen har efter samråd med jordbruksdepartementet hänvänt sig till länsstyrelserna med begäran om att dessa skulle hos landstingen äska bidrag med 2 500 kronor för varje län till bestridande av länsombudens resekostnader och expenser samt åtminstone ersättning för mistade avlöningsförmåner. Tretton länsstyrelser har med anledning härav meddelat, att de icke ansett sig kunna upptaga förslaget, dock att en av dem överlämnat framställningen till landstinget. I flera svar har åberopats, bland annat, att den för naturskyddet erforderliga organisationen bör bekostas av statsmedel. I övrigt har svar ej inkommit.

Föreningen hyser alltjämt den meningen, att det är naturligt att söka ekonomiskt stöd från landstingen för naturskyddsarbetet inom vederbörande provins — i ett län (Örebro) anslås också årligen 1 000 kronor till en länskonsulent för naturskydd — men befarar, att det icke kommer att gå så snabbt att vinna allmän förståelse härför. Det torde därför vara nödvändigt, att staten ställer åtminstone ett grundbelopp till förfogande. Tills vidare har föreningen, med hänsyn till att verksamheten icke torde få full omfattning från början, ej ansett sig böra ifrågasätta högre summa än nyssnämnda 25 000 kronor för hela landet men vill förutskicka, att bidrag måste erhållas på annat sätt för att verksamheten skall kunna bedrivas effektivt.

Statförslaget upptager icke någon befattning eller några kostnader för det arbete, som är förenat med fältundersökningar och andra utredningar till förekommande eller avhjälpande av skador i samband med vattenbyggnadsföretag o. d. Anledningen härtill är, att föreningen anser dylika arbeten böra så långt som möjligt bekostas av företagen själva. Föreningen har vunnit förståelse härför. Under fem års tid framåt är medelsbehovet därför i viss utsträckning nöjaktigt tillgodosett. Slutligen må framhållas, att statförslaget ej heller upptager kostnader för nödvändig inventering av naturskyddsobjekt. Även i detta hänseende har föreningen lyckats anskaffa bidrag, som läcker kostnaderna för något år framåt.

Vad härefter angår föreningens övriga verksamhet beräknas utgifterna för denna under budgetåret 1953/54 till 108 020 kronor och inkomsterna till 69 145 kronor. Underskottet uppskattas alltså till 38 875 kronor. Bland utgifterna upptages 28 000 kronor till lön och resekostnader åt sekreteraren, 22 100 kronor till expeditionen, 35 000 kronor till publikations- och 8 720 kronor till bildningsverksamheten samt 14 200 kronor till allmänna omkostnader. Inkomsterna utgöres huvudsakligen av medlems- och prenumrationsavgifter.

Föreningen framhåller, att även denna gren av verksamheten är av sådan allmännyttig natur, att den förtjänar understöd från det allmännas sida. Härom anföres följande.

Sekreteraren (redaktören) bör bli naturskyddsintendenten till stor hjälp, även om han i första hand skall inrikta sig på den föreningsmässiga verksamheten. Hans erfarenheter från resor och verksamheten i övrigt liksom hans allmänna kunskaper kan nämligen på ett formlöst sätt dag för dag delgivas intendenten. Vidare kan han biträda med många praktiska frågor, då ett ärende kommer in till intendenten men ligger inom den allmänt naturskyddsfrämjande ideella verksamhet, som föreningen bedriver, och därför lämpligen kan handläggas av sekreteraren. Det synes fördenskull naturligt, att den ekonomiska brist, som man tyvärr måste räkna med, fylls med anlitande av jaktvårdsmedel. Föreningen erinrar därvid om att

det, när jaktvårdsfonden tillskapades, var direkt åsyftat, att denna delvis skulle användas för naturskyddsändamål.

2. För tiden den 1 juli—den 31 december 1952 har från nionde huvudtiteln till *vetenskapsakademien* utgått statsbidrag med 13 935 kronor, därav 6 160 kronor till vården av nationalparker och 7 775 kronor till förvaltning av naturskyddsärenden. Av sistnämnda delpost har högst 1 250 kronor fått användas till arvode åt sekreteraren hos akademiens naturskyddskommitté och högst 1 000 kronor till biträde åt denne.

I skrivelse den 1 september 1952 hemställer akademien om anslag till naturskyddsändamål för budgetåret 1953/54 med 14 200 kronor. Av detta belopp beräknas till inspektionsresor och naturskyddsutredningar 4 000 kronor, till tryckning av redogörelser 5 000 kronor, till skrivmateriel och diverse utgifter 700 kronor samt till arvode åt sekreteraren hos naturskyddskommittén 3 500 kronor och åt biträde till denne 1 000 kronor. I förhållande till anslagsäskandena för budgetåret 1952/53 innebär framställningen, att arvodet till sekreteraren föreslås skola höjas med 1 000 kronor, att ersättningen till biträde åt denne minskas med samma belopp, samt att en post å 1 500 kronor till kungörelser, anslagstavlor, hägnader och övriga skyddsåtgärder bortfaller.

Till stöd för yrkandena anför akademien i huvudsak följande.

Medelsbehovet har beräknats med hänsyn till de uppgifter, som enligt den nya naturskyddslagstiftningen åligger akademien. Till dessa hör att börja med frågor om avsättande av område till nationalpark samt om reglemente för sådan park. Akademien kommer sålunda att höras över alla ansökningar om dispens från gällande förbud, vilka kräver både omfattande vetenskapligt kunnande och personkännedom. Vidare hör till akademiens handläggning spörsmål rörande fridlysning samt vård och förvaltning av naturminne. Dylika spörsmål kan kräva ett avsevärt utredningsarbete jämte undersökning på platsen. Ifrågasättas kan dock, om icke akademiens medverkan bör inskränkas till sådana fall, då till grund för fridlysningen ligger områdets eller naturföremålets betydelse för kändedomen om landets natur. Samtliga ärenden, som rör särskilda bestämmelser till skydd för växt- och djurarter, torde böra behandlas av akademien liksom även i talrika fall, med hänsyn till de allmänna principerna för naturskyddet, frågor om ändring i jaktstadgan. I övrigt har akademien att uppmärksamt följa sådana naturskyddsfrågor, beträffande vilka det kan antagas vara av vikt, att vetenskapliga synpunkter beaktas. Såsom exempel härpå nämnes frågor om reglering av vattendrag. Förutom att yttra sig över regleringsföretagens inverkan på naturen ur vetenskaplig synpunkt skall akademien även anordna sådana undersökningar, som kan krävas för att registrera vetenskapligt värdefulla naturföreteelser, innan dessa förstöres. Av de naturskyddsärenden, med vilka akademien tagit befattning före den nya lagstiftningen, har sålunda föga mer bortfallit än bevakningen av nationalparkerna och därmed sammanhängande åtgärder.

Vad angår arvodet till naturskyddskommitténs sekreterare framhåller akademien, att detta utgått med 2 500 kronor alltsedan år 1936. Även om vissa ärenden ej längre kommer att åvila akademien och dess naturskyddskommitté, måste en förbättring av arvodet anses vara synnerligen välbefogad icke blott med hänsyn till penningvärdets fall utan även emedan en del av sekreterarbitrådets uppgifter måst övertagas av sekreteraren på grund

av svårigheten att erhålla lämplig arbetskraft. Akademien föreslår därför en höjning av sekreterarens arvode med 1 000 kronor till 3 500 kronor. Å andra sidan anses arvodet till sekreterarbiträde kunna minskas med samma belopp till 1 000 kronor. Liksom för närvarande torde medel, som kan ställas till förfogande av avkastningen utav nationalparker, få användas till vetenskapliga undersökningar inom sådana parker.

B. Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder.

Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att under denna rubrik å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 25 000 kronor (prop. nr 2/1953 bil. 8, p. 8). Från anslaget skall utgå ersättningar till sakägare, som lider skada till följd av fridlysning eller annan naturskyddsåtgärd enligt den nya naturskyddslagen. Anslaget avser första halvåret 1953. Beloppet motsvarar hälften av det anslag av 50 000 kronor för år, som enligt vad jag tidigare uttalat (prop. nr 188/1952 s. 90) bör anvisas till förevarande ändamål.

C. Vård och förvaltning av nationalparker.

I propositionen nr 188 till 1952 års riksdag anförde jag, bland annat, att vården och förvaltningen av nationalparkerna borde överflyttas från vetenskapsakademien till domänstyrelsen. Jag uttalade vidare, att särskild ersättning härför icke borde utgå till styrelsen. Kostnaderna därför syntes i stället böra bestridas ur domänverkets driftsmedel. Vad jag sålunda anförde, lämnades utan erinran av riksdagen. I enlighet härmed har genom tillämpningsföreskrifter till naturskyddslagen (SFS nr 821/1952) förordnats, att vården och förvaltningen av nationalparker från och med den 1 januari 1953 skall omhänderhas av domänstyrelsen.

Domänstyrelsen anför i skrivelser den 29 augusti och den 20 oktober 1952, att kostnaderna för vården och förvaltningen av nationalparker icke bör gäldas av domänverkets driftsmedel, emär sådana parker icke är föremål för ekonomisk drift. Styrelsen hemställer i anslutning därtill, att ett anslag av 44 600 kronor måtte för år 1953 ställas till dess förfogande för ändamålet. Därjämte anhåller styrelsen om bemyndigande att använda behållningen av från nationalpark försålt virke till att bestrida kostnader för särskilda vårdnadsuppgifter icke blott inom den nationalpark, från vilken inkomsten härleder sig, utan även inom annan nationalpark.

I yttrande den 26 januari 1953 förklarar *riksräkenskapsverket* sig till en början vilja ifrågasätta, huruvida det över huvud bör komma i fråga att såsom domänstyrelsen hemställt ändra ett av statsmakterna fattat beslut, som ännu ej hunnit tillämpas. Bortsett härifrån kan emellertid enligt riksräkenskapsverkets mening en utvidgning av styrelsens förvaltning av naturskyddsobjekt till att även omfatta till nationalparker avsatta

områden knappast motivera, att kostnaderna för denna förvaltning skall, till skillnad från vad nu gäller, bestridas från anslag å riksstaten, särskilt som vissa inkomster kommer att inflyta från dessa parker. Utgifterna för styrelsens vård och förvaltning av naturskyddsobjekt torde, i den mån de kommer att överstiga nämnda inkomster, kunna täckas med anlåtande av domänverkets driftsinkomster utan att resultatet av dettas rörelse kommer att i nämnvärd grad påverkas därav. Den av styrelsen föreslagna anordningen med ett särskilt ersättningsanslag innebär därför enligt riksräkenskapsverkets uppfattning en onödig komplicering av regleringen utav ifrågavarande utgifter. Riksräkenskapsverket anför vidare.

Härjämte vill riksräkenskapsverket erinra om att man för närvarande i fråga om kronomark, som står under domänstyrelsens vård och förvaltning, har att i budgettekniskt avseende skilja mellan å ena sidan mark, som ingår i eller utgör underlag för domänverkets rörelse, samt å andra sidan mark, som upplåtes till andra statsmyndigheter mot att statens domäners fond beredes ersättning härför från anslag å riksstaten med belopp motsvarande en avkastning av fyra procent på markens bokförda värde. Vid ett genomförande av den av domänstyrelsen föreslagna anordningen skulle erhållas ett tredje slag av kronomark under domänstyrelsens vård och förvaltning, nämligen mark för vars förvaltning domänverkets fond skulle beredas ersättning från anslag å riksstaten, i den mån utgifterna för förvaltningen icke täcktes av från marken härflytande inkomster. Även ur nu angivna synpunkt kan den av domänstyrelsen föreslagna anordningen sägas innebära en icke önskvärd påbyggnad av nuvarande redovisningssystem.

Riksräkenskapsverket finner det alltså mest rationellt, att inflytande inkomster från nationalparkerna samt domänstyrelsens utgifter för vård och förvaltning av naturskyddsobjekt redovisas bland domänverkets drifts-inkomster respektive driftskostnader. Riksräkenskapsverket anser vidare, att nationalparkerna bör upptagas till redovisning å domänverkets fond. Värdet för nationalparkerna bör härvid med hänsyn till att dessa icke torde komma att lämna någon nettoavkastning upptagas till ett formellt belopp av förslagsvis 100 kronor.

Departementschefen.

I propositionen nr 188 till 1952 års riksdag anförde jag bland annat, att med hänsyn till de delade meningar, som framkommit rörande organisationen av ett statligt centralt naturvårdsorgan, tiden icke vore mogen för att inrätta ett sådant. Naturskyddet borde därför tills vidare få organiseras i huvudsak på samma sätt som före ikraftträdandet av den nya lagsliftningen på området. Ställningen såsom allmänt sakkunnig naturskyddsinstitution skulle övertagas av svenska naturskyddsföreningen, som därvid borde få tillfälle att i högre grad än tidigare öva inverkan på naturskyddets gestaltning. Jag uppgav tillika, att föreningen förklarar sig beredd att, efter måttet av de resurser som komme att stå till dess förfogande, påtaga sig den antydda uppgiften. Beträffande vetenskapsakademiens ställning anförde jag, att dennas uppgifter borde begränsas och anpassas efter den vetenskapliga

inriktning, som kännetecknade akademien. Som allmän regel borde därvid gälla, att akademien skulle höras i alla större naturskyddsfrågor, där det kunde antagas vara av vikt, att vetenskapliga synpunkter bleve beaktade, ävensom själv föranstalta om vetenskapliga undersökningar av märkliga naturföreteelser och taga initiativ till skyddsåtgärder.

I anslutning härtill förklarade jag mig anse, att statsbidrag till föreningen efter den nya lagstiftningens genomförande tills vidare borde utgå med ett årligt belopp av 30 000 kronor, vilket jämfört med budgetåret 1951/52 innebar en höjning med 18 000 kronor. Bidraget till akademien, vilket för sistnämnda budgetår utgått med 22 100 kronor, borde enligt propositionen beräknas till 13 000 kronor för sista halvåret 1952 samt för tiden därefter till 10 000 kronor årligen med hänsyn till att akademiens uppgifter skulle komma att minska efter den nya lagstiftningens ikraftträdande. I propositionen nr 113/1952 hemställde Kungl. Maj:t om medelsanvisning i enlighet med nu nämnda beräkningar. Riksdagen gjorde ingen erinran mot dessa.

Med hänsyn till att erfarenheter ännu saknas i fråga om den nya naturskyddslagstiftningen är jag icke nu beredd att framlägga förslag, som mera avsevärt avviker från statsmakternas nyligen fattade beslut. Naturskyddet bör sålunda tills vidare vara organiserat på i huvudsak samma sätt som tidigare. Detta innebär, bland annat, att enligt min mening statsverket nu icke bör åtaga sig att bära kostnaden för en särskild avdelning inom föreningen för tillämpningen av nyssnämnda lagstiftning. Emellertid har det visat sig vara svårt för föreningen att såsom i viss mån förutsatts skaffa medel från andra håll till bland annat den lokala organisation, som är en viktig förutsättning för föreningens verksamhet på ifrågavarande område. Med hänsyn härtill torde den tidigare gjorda beräkningen av statsbidraget vara något för knapp. Jag föreslår därför, att bidraget till föreningen för nästa budgetår uppräknas till 40 000 kronor. Enligt min mening bör ett årligt anslag av denna storlek möjliggöra för föreningen att fylla sin uppgift enligt den nya naturskyddslagstiftningen i den utsträckning, som förutsatts vid 1952 års riksdag.

Däremot finner jag mig icke kunna biträda vetenskapsakademiens framställning om ökad medelsanvisning. Bidraget till akademien bör alltså enligt min mening utgå med 10 000 kronor för budgetåret 1953/54.

Vad härefter angår domänstyrelsens framställning om ett särskilt anslag för vården och förvaltningen av nationalparker får jag erinra om att vid 1952 års riksdag beslut fattades om att särskild ersättning icke skall utgå till styrelsen för dennas förvaltning av naturskyddsobjekt. Kostnaderna därför skall i stället bestridas ur domänverkets driftsmedel. Någon ändring härutinnan är jag icke beredd att föreslå. Beträffande yrkandet om bemyndigande för styrelsen att använda den behållning, som kan uppstå vid försäljning av virke från en nationalpark, för vårdnadsuppgifter även inom annan sådan park, får jag erinra om att detta spörsmål lösts i samband med utarbetandet av tillämpningsföreskrifterna till naturskyddslagen (SFS nr 821/1952). I 5 § andra stycket i dessa föreskrifter stadgas, att intäkt av national-

park skall tillföras en särskild, för parken upplagd kassa under domänstyrelsens förvaltning, för att i första hand användas till att bestrida kostnader för ifrågavarande park. I den mån hinder däremot icke möter på grund av bestämmelser i lagen den 18 juni 1928 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige (nr 309), må kassans medel emellertid användas jämväl för annan nationalpark.

Anslaget till Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl. bör således, vid bifall till vad jag nu föreslagit, för budgetåret 1953/54 uppföras med (40 000 + 10 000 =) 50 000 kronor. Någon anledning till ändring i den i propositionen nr 188 gjorda beräkningen av medelsbehovet för särskilda naturskyddsåtgärder synes icke föreligga. För detta ändamål bör alltså för nästa budgetår anvisas 50 000 kronor.

Såsom riksräkenskapsverket anfört, bör nationalparkerna upptagas till redovisning å domänverkets fond. Värdet för nationalparkerna bör härvid med hänsyn till att dessa icke torde komma att lämna någon nettoavkastning upptagas till ett formellt belopp av förslagsvis 100 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å riksstaten för budgetåret 1953/54 under nionde huvudtiteln anvisa

1) till *Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl.* ett anslag av 50 000 kronor,

2) till *Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder* ett anslag av 50 000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Malte Olsson.